

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук
проф., д.політ.н. Остапець Ю.О.

« 02 » *листопада* 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРУКТУРАЛІЗМ І ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМ

Рівень вищої освіти *Перший (бакалаврський)*

Галузь знань *03 Гуманітарні науки*

Спеціальність *033 Філософія*

Освітня програма *Філософія*

Статус дисципліни *Обов'язкова*

Мова навчання *Українська*

Робоча програма навчальної дисципліни «Структуралізм і постструктуралізм» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 033 Філософія освітньої програми Філософія.

Розробники: доцент, канд. філос. наук Левкулич В.В., завідувач кафедри філософії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

протокол № 11 від 29 червня 2021 року

Завідувач кафедри філософії

 канд філос. наук, доц. Левкулич В.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук
протокол № 8 від 01 липня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії канд. пед. н, доц. Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	4-й	4-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 5	7-й	8-й
	Лекції:	
	26 год.	12 год.
	Практичні (семінарські):	
	26 год.	–
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	98 год.	138 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Структуралізм і постструктуралізм**» є формування уявлень про структуралістський підхід у гуманітарних науках і специфіку зародження постструктуралістської філософії, аналіз основних структуралістських і постструктуралістських ідей і концептів, виявлення смислового переходу від структуралізму до постструктуралізму.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК1. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства і уміння їх використовувати у професійній діяльності та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій й їх тлумачення.

ЗК3. Знання специфіки і основних напрямків освітнього, наукового співробітництва і взаємовпливу світової і вітчизняної науки і освіти у сфері філософської науки.

ЗК6. Знання специфіки і основних напрямів освітнього та наукового співробітництва і взаємовпливу у глобалізованому світі.

Спеціальні:

ПК2. Знання основних етапів розвитку світової філософської думки та сутності поглядів видатних філософів античності, Європейського середньовіччя, Нового часу, сучасної західної філософії, вітчизняної філософської традиції і східних релігійно-філософських вчень.

ПК3. Володіння проблематикою основних філософських дисциплін.

ПК6. Розуміння основних закономірностей розвитку природи і суспільства та місця людини у світі.

ПК7. Усвідомлення ролі та значення культури в історії людства.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

....

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Філософія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність продемонструвати знання та розуміння основного комплексу знань за навчальною програмою	ПРН1
Володіння навичками логічної побудови наукового тексту, усного мовлення, уміння аргументувати свою наукову, громадянську та професійну позиції	ПРН4
Володіння навичками аналізу та інтерпретації гуманітарних (передусім – філософських) текстів	ПРН7
Аналізувати теоретичний зв'язок та взаємовплив філософських шкіл і традицій	ПРН10
Критично осмислювати основні ідеї світової філософської спадщини та формувати власну теоретичну позицію	ПРН12
Володіти навичками наукового пізнання і логічного мислення	ПРН15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після опанування навчальної дисципліни «**Структуралізм і постструктуралізм**»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Знати особливості структуралізму і постструктуралізму як напрямків в історії філософії	ПРН1
Вміти аргументувати свою позицію щодо основних проблем структуралізму	ПРН4
Вміти аналізувати філософські праці основних представників постструктуралізму	ПРН7
Розуміти взаємовплив різних мислителів структуралізму і постструктуралізму, їх ключові позиції	ПРН10
Вміти критично осмислювати основні ідеї структуралізму і постструктуралізму	ПРН12
Володіти навичками наукового пізнання і логічного мислення в руслі структуралізму і постструктуралізму	ПРН15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік, реферати, есе, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: самостійна робота, стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички здобувачів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування тестів. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів – по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну – 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо здобувач погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо здобувач не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті – 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

T1	T2	T3	Модульна контрольна робота	Сума
16	17	17	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

T4	T5	T6	T7	Модульна контрольна робота	Сума
13	12	13	12	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	4	12	4	12
Самостійна робота	1	8	1	8
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	2	10	2	10
Есе	2	10	2	10
Реферат	1	5	1	5
Доповідь з презентацією	2	5	2	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання теоретичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; 1 – 3 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань; 4 – 6 балів – здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні статистичні показники, але здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; 7 – 9 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; 10 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

Критерії оцінювання практичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 балів – здобувач не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 3 бали – обчислює статистичні показники тільки з підказкою; 4 – 6 балів – при обчисленні статистичних показників здобувач допускає істотні неточності та помилки; 7 – 9 балів – при розв'язуванні задач здобувачем допускаються неістотні неточності та незначні помилки; 10 балів – здобувач розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Перевірка рівня навчальних досягнень здобувачів з дисципліни «Структуралізм і постструктуралізм» здійснюється на основі результатів модульних та підсумкового (іспит) контролів.

Для оцінювання знань здобувачів будуть використані наступні групи методів контролю:

1. Методи усного контролю (відповідь здобувача на окреме питання теми у індивідуальній та фронтальній формах; бесіда під час роз'яснення проблемного питання; захист презентації або есе).

2. Письмовий контроль (виконання тестових завдань та індивідуальної роботи; поточна контрольна робота, модульна контрольна робота).

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводяться два модульні контролю, обов'язкові для всіх здобувачів. Модульний контроль (МК) № 1 включає навчальний матеріал змістового модуля 1 (теми 1-3), а МК № 2 відповідно змістового модуля № 2 (теми 4-7). Перелік питань для проведення модулів додається.

Поточний контроль знань здійснюється за складовими: перевірка знань здобувача на практичних заняттях і контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи. Оцінюються:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- активність у дискусіях, вміння обґрунтовувати та відстоювати свою точку зору;
- виконання письмових завдань;
- результати контрольного тестування;
- написання реферату, есе та їх захист;
- підготовка презентації та її захист.

Максимальна оцінка поточного контролю становить 50 балів.

Модульне контрольне оцінювання (МКО) проводиться в письмовій формі, у термін визначений розкладом. Завдання для МКО включає два теоретичні питання (кожне оцінюється max 15 балів) і двадцять тестових завдань (max 20 балів). **Максимальна кількість балів за МКО – 50.**

Сумарна кількість балів модульного контролю визначається як середнє арифметичне балів за два модулі і складає максимум 100.

Підсумковий контроль (залік) проводиться у відповідності розкладу заліково-екзаменаційної сесії, в усній формі. Підсумковий контроль проводиться за навчальним матеріалом, визначеним цією робочою навчальною програмою у повному обсязі.

Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Оцінка з дисципліни виставляється у відповідності з шкалою оцінювання приведеною нижче.

Підсумкова оцінка з дисципліни здійснюється згідно з Методикою переведення показників успішності знань здобувачів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Структуралізм як ідея універсальної інтегральності. Самодостатність структуралістської методології

Неораціоналізм як філософський засновок структуралізму. Самодостатність структуралістської методології. Полеміка з позитивістським субстанціалізмом, герменевтичним психологізмом і екзистенціалістським ірраціоналізмом. Структуралізм і феноменологія. Основні критерії структуралізму (Ж. Дельоз). Онтологічне розуміння та епістемологічний сенс категорії структура. Поняття «структурного пояснення» і його специфіка у порівнянні з генетичним і каузальним поясненням. Логічна ангажованість структуралізму. Структуралізм в лінгвістиці (Ф. де Сосюр, Празький лінгвістичний гурток, М. Трубецької, Р. Якобсон, глосематика Л. Єльмслева) і в антропології (К. Леві-Строс). Філософські пресупозиції К. Леві-Строса: від концепції «структуральної антропології» до ідеї «бриколажу». Розмежування структури й історії в структурній лінгвістиці (Е. Бенвеніст). Розвиток ідей Е. Бенвеніста Р. Бартом, Цв. Тодоровим, Ж. Женетом, К. Бремоном, А.-Ж. Греймасом. Синтез теми часу і теми мови в проблемі наративу. Принципова єдність принципу «структури» як аксіома семіотичних досліджень. Принцип семіотичної системності в розвитку культури та його суперечності. Визнання принципу семіотичної універсальності (універсальності поняття знаку і знакового коду) категоричним імперативом гуманітарних досліджень. Абстрактна іманентність як методологічний принцип структуралізму і межі застосування поняття «структура». Розмикання структури в контекст як передумова переходу структуралізму у постструктуралізм. Кульмінація в структуралізмі новочасної традиції *mathesis universalis* та настання протилежної традиції в постструктуралізмі і постмодернізмі. Перевага інтеграційних тенденцій як основна рушійна сила семіотики середини ХХ ст. Поступова зміна інтелектуального клімату та прагнення вирватися із тотальності семіотичного порядку. Структуралізм Тартусько-Московської семіотичної школи. Ідеї Ю.М. Лотмана щодо застосування структурного методу. Концепція семіосфери. Спроба П. Рікера інтегрувати структуралізм в процедуру герменевтичного витлумачення на правах інструментальної фази дослідження, що раціоналізує та верифікує. Сучасні форми «після-структуралізму». Роль і місце формальних і структурних методів в гуманітарних науках ХХІ ст.

Тема 2. Постструктуралізм як самокритика структуралізму

Самокритика «класичного структуралізму» і виникнення постструктуралізму як певного комплексу ідей і уявлень світоглядного порядку. Часовий аспект формування постструктуралістської доктрини та її критико-теоретичний аспект: Р. Барт, Ж. Лакан, М. Фуко, Ф. Гваттарі, Ж. Дельоз, Ж. Дерріда, Ю. Крістева. Загальнокультурні засновки зміни категоріального апарату структуралізму в постструктуралізмі і постмодернізмі. Чотири напрямки критики структуралізму: проблема структурності комунікативності та цілісності суб'єкта, знаковості. Руйнування традиції структурного знання. Осмислення «неструктурного» в структурі. Побудова нових практик читання. Панмовна й пантекстуальна позиція постструктуралізму. Філософське трактування постструктуралістської ситуації контексту і процесу позначення тексту, значення, співвідношення знаку. Збереження структуралізму в постструктуралізмі. Співіснування Ж. Лакана, М. Фуко, структуралізму та постструктуралізму у Р. Барта. Р. Барт і «смерть автора». Постструктуралістська опозиція твір/текст. Твір як структура, текст як структурування. Твір та ідеологія; твір і стереотипи; сугестивна влада твору. Текст як безвладдя і як спосіб дезорганізації твору; переплетення культурних кодів в тексті; текст як множинність. Значеннєві рівні та їх трансформації. «Задоволення від тексту». Наратологія в структуралістському та постструктуралістському потрактуванні. Літературознавство як інтердисциплінарна наука та своєрідний засіб сучасного філософування.

Тема 3. Постструктуралізм як сучасний тип знання

Ніцшеанський феноменізм, фрейдистське і марксистське «викриття свідомості», гайдегера «деструкція метафізики» як джерела постструктуралізму (Ж. Дерріда, Ж. Дельоз, Ж. Ліотар, Ж. Бодрійяр). Загальнофілософські ідеї постструктуралізму. Доктрина постструктуралізму як вираження релятивізму і скептицизму; затвердження принципу «епістемологічного сумніву» як реакція на позитивістське уявлення про природу теорії знаку і визнання, людського знання. Критика «метафізичного дискурсу» психоаналітичних модусів мислення. Виявлення за усіма культурними продуктами мови влади і влади мови. Боротьба за «владу інтерпретацій». Трансформація основної проблематики структуралізму в філософії М. Фуко. Методологічна програма М. Фуко. Радикальний прорив з кола понять традиційного структуралізму. Проблема «розривів» у європейській культурі Аналіз таких, що історично змінюються («історичних апріорі») – «епістем». «Епістемі», структури Фуко: мова як річ серед речей (Відродження), мова як засіб вираження думки (раціоналізм), мова як самостійна сила (сучасний стан знання). Теза про «археологічну» дисконтинуальність і нездоланну гетерогенність епістем-блоків як крок до відокремлення постструктуралізму від структуралізму. Концепція «археологічного знання» М.Фуко. Поняття архіву. Проблема безсуб'єктності досвіду. Концепція «децентрованого суб'єкта». Еволюція поглядів М. Фуко: від «епістем» до «дискурсивних практик» і «дискурсивних ансамблів». Інтерес до маргінальних явищ цивілізації. Критика «логіки влади і панування». Розуміння влади як влади наукових дискурсів в концепції М. Фуко.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Деконструктивізм як своєрідна практика пост структуралізму

Характеристика феномена деконструктивізму як специфічної практики постструктуралізму. Досвіди деконструктивної критики: «S/Z» Р. Барта; вияв, деконструктивна герменевтика Ж. Дерріди (аналіз «текстуальності» тексту «стану письма»); американський варіант деконструктивізму (Поль де Ман). Вихід деконструктивізму за межі чисто літературознавчої проблематики. Програма деконструкції Ж. Дерріди та її значення для постструктуралістської стадії структуралізму. Концепція Ж. Деріди як подолання західноєвропейської метафізики. Постструктуралізм як філософія «існування без сутності». Методологічний примат «становлення» над «тим, що постало». Програма «граматології». Примат букви над звуком мовленням. Лінійність «мовлення» і багатомірність «письма». Розрізнення (différance). Письмо як безвладна «гра» розрізень. Історія «метафізики» як історія пригнічення письма. Концепція «археписьма». «Децентрація» і «розсіювання». «Деконструкція» як «збирання-розбирання» структури. Генетичний зв'язок деконструкції Дерріди з ідеями Ф. Ніцше, психоаналізом З. Фрейда, феноменологією Е. Гуссерля, фундаментальною онтологією М. Гайдеггера. Світ як нескінченний і безмежний текст в концепції Ж. Дерріда. «Читання» як феноменологічна активність; вимога занурення в читання текстів на мікроскопічному рівні і виявлення в них рис, непідвладних часу. Система мови як система «слідів».

Тема 5. Розбіжність як головний принцип структурних відношень в аналітиці пост структуралізму

Відмежування постструктуралізму від структуралізму завдяки думці про нездоланну розбіжність. Апологія розбіжності і сингулярностей в філософії Ж. Дельоза. Критика Ж. Дельозом обмежувального характеру репрезентації з позицій філософії розбіжності. Руйнування доктини бінарізму та критика традиційної структури знаку. Розбіжність і повторення як головні принципи структурних відношень в аналітиці Дельоза. Переосмислення поняття «розбіжності». Повторення як буття розбіжності. Поняття «ризому». Розумові експерименти з простором: поняття «складки». Концепція смислу. Дельозівська логіка - логіка множинності, її відмінність від традиційної логіки. Дельозівська критика психоаналізу.

Шизоаналіз та дослідження динаміки несвідомого. Проблематика «бажання» – ключова тема і своєрідний методологічний принцип Ж. Дельоза.

Тема 6. Структурний психоаналіз в перспективі постструктуралізму

Постструктуралістський (лінгвоорієнтований) варіант неофройдизму. Використання Ж. Лаканом лінгвістичного аналізу для дослідження людської психіки та її паталогічних порушень. Уподібнення структури несвідомого мовній структурі. Висунення Ж. Лаканом ідеї текстуалізації несвідомого та пошук співвиміру. Реальне, символічне між різними рівнями психіки. Психічні інстанції: Уявлюване Лаканівське «символічне» в контексті філософської традиції. Неможливість усвідомлення й прийняття істини свого існування (Реальне). Інший як референт (корелят) власного Я. Формування (конституювання) суб'єкта як всотування різних типів досвіду його співбуття з Іншим. Несвідоме як дискурс Іншого. Роль Ж. Лакана в звільненні теорії мови і культури від догматів детермінізму і раціоналізму. Висування Лаканом на передній план «відцентрового» аспекту мови і соціальної поведінки: замість системи – різномірність, замість координації поведінки на підставі загального культурного коду – броунівський рух діалогічних сходжень і розходжень, замість відчуття приналежності до культурної спільноти - звернене назовні «бажання» і постійне прагнення до «іншого». Рецепція ідей Ж. Лакана в різних варіантах постструктуралізму та деконструктивізму. Критика психоаналітичної моделі сексуальності в філософії Ж. Бодрійяра.

Тема 7. «Семаналіз» як альтернатива сосюріанській семіології

Подолання сосюріанської моделі мови в семіотичній концепції Ю. Крістєвої. Спроба створення методології, відмінної від традиційного лінгвістичного аналізу і покликаної виявити об'єкт, що не зводиться до денотативної мови. Вплив М. Бахтіна на Ю. Крістєву. «Карнавал» як стихія субвесивності. Звернення до лаканівської теорії підсвідомості. «Семіотичне» і «символічне», взаємодія цих модальностей в мові, їх роль в конституюванні суб'єкта. Влада символічного і контестативна енергія семіотичного. Постулювання особливого «семіотичного ритму». Література як арена боротьби між ними. Політизація літератури і мови. Критичний розвиток теоретичних положень Ф. де Сосюра і Ч. Пірса; семаналіз як аналітична семіотика. Перехід від опису структури до дослідження феномена текстуального виробництва, відкритого будь-яким значенням. Текст як основний об'єкт дослідження семаналізу. Рефлексія над означником, що породжується текстом. Концепції гено-тексту диспозитиву як прагнення біологізувати процес «означування». Фенотекст як предмет поезики; генотекст як предмет «семаналіза». Теорія інтертекстуальності Ю. Крістєвої. Інтертекстуальність як безсуб'єктна «семіотична практика» і як продуктивність. Концепція значенневої продуктивності. Аналіз «процесу виробництва смислу». Пропаганда ідеї «розриву». Виявлення Ю. Крістєвою суперечностей в тому, що раніше виглядало «системою». Пошук «іншого» як рушійна сила нової інтелектуальної течії і руйнування ілюзії культурної монолітності.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Структуралізм як ідея універсальної інтегральності Самодостатність структуралістської методології	23	4	4			15
Тема 2. Постструктуралізм як самокритика структуралізму	23	4	4			15
Тема 3. Постструктуралізм як сучасний тип знання	22	4	4			14
<i>Модульна контрольна робота</i>	2					
<i>Разом за модуль</i>	68	12	12			44
Модуль 2						
Тема 4. Деконструктивізм як своєрідна практика пост структуралізму	16	3	3			14
Тема 5. Розбіжність як головний принцип структурних відношень в аналітиці пост структуралізму	14	4	4			14
Тема 6. Структурний психоаналіз в перспективі пост структуралізму	13	3	3			13
Тема 7. «Семаналіз» як альтернатива сосюріанській семіології	13	4	4			13
<i>Модульна контрольна робота</i>	2					
<i>Разом за модуль</i>	82	14	14			54
Разом	150	26	26			98

	Кількість годин
--	-----------------

Назви змістових модулів і тем	Форма навчання: заочна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Структуралізм як ідея універсальної інтегральності Самодостатність структуралістської методології	19	1				18
Тема 2. Постструктуралізм як самокритика структуралізму	21	1				20
Тема 3. Постструктуралізм як сучасний тип знання	22	2				20
<i>Модульна контрольна робота</i>						
<i>Разом за модуль</i>	62	4				58
Модуль 2						
Тема 4. Деконструктивізм як своєрідна практика пост структуралізму	22	2				20
Тема 5. Розбіжність як головний принцип структурних відношень в аналітиці пост структуралізму	22	2				20
Тема 6. Структурний психоаналіз в перспективі пост структуралізму	22	2				20
Тема 7. «Семаналіз» як альтернатива сосюріанській семіології	22	2				20
<i>Модульна контрольна робота</i>						80
<i>Разом за модуль</i>	88	8				
<i>Разом</i>	150	12				138

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		денна	заочн а
1	Структуралізм як ідея універсальної інтегральності Самодостатність структуралістської методології	4	
2	Постструктуралізм як самокритика структуралізму	4	
3	Постструктуралізм як сучасний тип знання	4	
4	Деконструктивізм як своєрідна практика пост структуралізму	3	
5	Розбіжність як головний принцип структурних відношень в аналітиці пост структуралізму	4	
6	Структурний психоаналіз в перспективі пост структуралізму	3	
7	«Семаналіз» як альтернатива сосюріанській семіології	4	
	Разом	26	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочн а
1	Структуралізм як ідея універсальної інтегральності Самодостатність структуралістської методології	15	18
2	Постструктуралізм як самокритика структуралізму	15	20
3	Постструктуралізм як сучасний тип знання	14	20
4	Деконструктивізм як своєрідна практика пост структуралізму	14	20
5	Розбіжність як головний принцип структурних відношень в аналітиці пост структуралізму	14	20
6	Структурний психоаналіз в перспективі пост структуралізму	13	20
7	«Семаналіз» як альтернатива сосюріанській семіології	13	20
	Разом	98	138

6.5. Індивідуальні завдання: не передбачені навчальним планом

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Барт Р. Избранные работы: Семиотика. Поэтика. Москва: Прогресс, Универс, 1994. 615 с.
2. Бенвенист Э. Общая лингвистика. Москва: Прогресс, 1974. 483 с.
3. Бодрийяр Ж. Забыть Фуко. Санкт-Петербург, 2000.
4. Делез Ж. Различие и повторение. Санкт-Петербург, 1998.
5. Деррида Ж. О грамматологии. Москва, 2000
6. Еко У. Роль читача: Дослідження з семіотики текстів: Зб. ессе. Львів: Літопис, 2004. 383 с.
7. Кристева Ю. Бахтин, слово, диалог, роман. *Французская семиотика: от структурализма к постструктурализму*. Москва: Прогресс, 2000. С. 427-457.
8. Леви-Строс К. Структурная антропология. Москва, 2001.
9. Рикер П. Конфликт и интерпретация. Москва, 1995.
10. Сосюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. Київ: Основи, 1998. 324 с.
11. Французская семиотика: От структурализма к постструктурализму. Москва: Прогресс, 2000.
12. Фуко М. Археология знания. Киев, 1996.
13. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. Санкт-Петербург: А-cad, 1994.

14. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. Санкт-Петербург, 1998.

Допоміжна література

1. Автономова Н.С. Концепция сознания в структурализме. *Проблема сознания в современной западной философии: Критика некоторых концепций*. Москва: Наука, 1989. С. 213-226
2. Автономова Н.С. Язык и эпистемология в концепции Жака Деррида. *Критический анализ методов исследования в совр. бурж. ф-и*. Москва: ИФ АН, 1986. С. 63-82.
3. Барт Р. Мифологии. Москва, 2004.
4. Бодрийяр Ж. Система вещей. Москва, 1995.
5. Бремон К. Логика повествовательных возможностей. *Семиотика и искусствоведение*. Москва, 1972. С. 108-135.
6. Греймас А.Ж. Структурная семантика. Поиск метода. Москва: Академический проект, 2004. 368 с.
7. Делез Ж. Складка. Москва, 1997.
8. Деррида Ж. Голос и феномен. Санкт-Петербург, 1999.
9. Ильин И.П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. Москва, 1996.
10. Ельмслев Л. Прологомены к теории языка. Москва, 2006. 248 с.
11. Косиков Г.К. От структурализма к постструктурализму: (Проблемы методологии). Москва, 1998.
12. Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики. Москва: РОССПЭН, 2004. 653 с.
13. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка. Москва: Гнозис., 1995.
14. Леви-Строс К. Первобытное мышление. Москва, 1994.
15. Лотман Ю.М. Семиосфера. Санкт-Петербург, 2000.
16. Ман П.де. Аллегории чтения. Екатеринбург, 1999.
17. Соссюр Ф.де. Труды по языкознанию. Москва, 1977.
18. Тодоров Цв. Теории символа. Москва: Дом интеллектуальной книги, 1999.
19. Фуко М. Воля к истине: по ту сторону знания, власти и сексуальности. Работы разных лет. Москва, 1996.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://personalism.narod.ru/lacan.html>

<http://elenakosilova.narod.ru/studia/lacan/lettre.htm>

<http://www.filosoft.tsu.ru/rizoma.htm>